

Gezichten

Onder redactie van
Frank Mehring en
Jaap Verheul

van de Bevrijding

De Canadese Oorlogsbegraafplaats Groesbeek

Op de Canadese Oorlogsbegraafplaats in Groesbeek rusten 2.618 militairen uit Canada, het Britse Gemenebest en andere geallieerde landen. Velen van hen sneuvelden tijdens de bevrijding van Europa in de laatste maanden van de Tweede Wereldoorlog. Op het indrukwekkende Groesbeek Memorial staan bovendien 1.011 namen gegraveerd van soldaten die sinds de oversteek van de Seine in augustus 1944 vermist worden.

Dit rijk geïllustreerde boek brengt hun verhalen tot leven. Wie waren deze jonge mannen die hun leven gaven voor vrijheid, democratie en vrede? *Gezichten van de Bevrijding* is niet alleen een historisch document, maar ook een levend eerbetoon aan de diepe trans-Atlantische banden tussen Nederland en Canada. Dankzij de inzet van Nederlandse en Canadese vrijwilligers, die contact onderhouden met nabestaanden en scholen, blijven de herinneringen aan deze gevallen voortbestaan.

Met bijzondere aandacht voor de Canadese bijdrage aan de bevrijding van Nederland, de rol van First Nations-soldaten en de manier waarop deze geschiedenis in beide landen wordt herdacht, biedt dit boek een indringende blik op de betekenis van oorlog en herdenken. De uitgebreide lijsten met namen van de gevallen en vermisten maken het niet alleen een uniek naslagwerk, maar ook een krachtige herinnering aan onze blijvende plicht om te herdenken.

Frank Mehring is hoogleraar Amerikanistiek aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Zijn onderzoek en onderwijs richten zich op 20e- en 21e-eeuwse beeldcultuur en muziek, met de nadruk op interculturele uitwisseling tussen Europa en Noord-Amerika.

Jaap Verheul is emeritus hoogleraar Trans-Atlantische Betrekkingen aan de Radboud Universiteit Nijmegen en was universitair hoofddocent Cultuurgeschiedenis aan de Universiteit Utrecht. Hij is gespecialiseerd in trans-Atlantische geschiedenis en cultuurgeschiedenis van de Verenigde Staten.

FACES TO GRAVES

Red. Frank Mehring en Jaap Verheul

GEZICHTEN VAN DE BEVRIJDING DE CANADESE OORLOGS- BEGRAAFPLAATS GROESBEEK

Auteurs

Alice van Bekkum, Dean Burry, John Goheen, Rense Havinga, Frank Mehring,
Saskia Peters, Mathilde Roza, Jaap Verheul, Mark Zuehlke

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD

9 De ambassadeur van Canada in Nederland

INLEIDING

10-12 Frank Mehring en Jaap Verheul

**1. DE HERINNERINGSLANDSCHAPPEN
VAN DE BEVRIJDING**

14-23 Frank Mehring en Jaap Verheul

24-25 De herinnering aan John Wilbert Walsh

**2. ONDANKS ALLE OBSTAKELS:
DE CANADESE BEVRIJDINGSCAMPAGNE
IN NOORDWEST-EUROPA**

26-41 John Goheen met Mark Zuehlke

42-43 Herinnering, uithoudingsvermogen
en kameraadschap

**3. DE GESCHIEDENIS VAN DE CANADESE
OORLOGSBEGRAAFPLAATS GROESBEEK**

44-57 Rense Havinga

58-61 Getuige van de Bevrijding

**4. HERDENKEN MET VERHALEN:
DE VRIJWILLIGERS VAN DE STICHTING
FACES TO GRAVES**

62-67 Alice van Bakkum en Saskia Peters

68-69 De bewaarders van herinneringen

**5. FIRST NATIONS- EN MÉTIS-SOLDATEN
OP DE CANADESE OORLOGSBEGRAAFPLAATS
GROESBEEK**

70-77 Mathilde Roza

78-79 Studenten overbruggen grenzen om de
bevrijding te herdenken

**6. DE BEVRIJDING DOOR DE CANADEZEN IN
HET NEDERLANDSE CULTURELE GEHEUGEN**

80-93 Frank Mehring en Jaap Verheul

94-95 Leerlingen van All Saints High School in
Kanata brengen geschiedenis tot leven

**7. DE BEVRIJDING VAN NEDERLAND IN HET
CANADESE CULTURELE GEHEUGEN**

96-105 Dean Burry

106-109 Liberation tours naar Groesbeek

LEVENSVERRHALEN VAN DE GEVALLENEN

110-232

**NAMENLIJST – CANADESE OORLOGS-
BEGRAAFPLAATS GROESBEEK**

234-297

NAMENLIJST – GROESBEEK MEMORIAL

300-311

DE VRIJWILLIGERS VAN HET RESEARCH TEAM

312

OVER DE AUTEURS

312-313

NOTEN

314-319

Soldaten van Le Régiment de
la Chaudière rukken op over
een dijk richting Kleef,
10 februari 1945. Colin C.
McDougall, LAC-PA 159561.

VOORWOORD

Zijne Excellentie Hugh Adsett
Ambassadeur van Canada in Nederland

De band tussen Canada en Nederland is gesmeed door de offers die zijn gebracht tijdens de Tweede Wereldoorlog. De omvang van de Canadese inzet in de oorlog was ongekend. Nooit eerder werden zo veel Canadezen uitgezonden naar het buitenland. Het Canadese Eerste Leger in Noordwest-Europa, aangevoerd door een Canadese generaal, is nog steeds het grootste leger in onze geschiedenis. Hoewel Canada's identiteit op het wereldtoneel al was gevormd door de Eerste Wereldoorlog, was de Tweede Wereldoorlog het eerste conflict waaraan Canada meedeed als een volledig soevereine natie.

Van alle plaatsen waar de oorlog heeft gewoed, heeft Nederland een unieke plaats in de Canadese geschiedenis. Canadese strijdkrachten hebben een beslissende rol gespeeld in de overwinning, van de Slag om de Schelde in 1944 tot de bevrijding van de laatste plaatsen in het noordoosten van Nederland in 1945. Ongeveer 7.600 Canadese soldaten zijn om het leven gekomen tijdens de bevrijding van Nederland, en meer dan 5.700 van hen liggen hier nog steeds begraven. Daarvan zijn er 2.282 begraven in de Canadese Oorlogsbegraafplaats Groesbeek. Zij rusten niet in een ver en vreemd land, maar in een land waarvan de inwoners hen hebben omarmd als hun eigen gevallen zonen.

Door de herdenking van de oorlog is de verbondenheid tussen Canada en Nederland alleen maar sterker geworden. De Canadese Oorlogsbegraafplaats Groesbeek, een van de drie Canadese Oorlogsbegraafplaatsen in Nederland, is een krachtig symbool van deze blijvende band. De duizenden jonge Canadezen die hier rusten, hebben gevochten en zijn gesneuveld voor de bevrijding van Nederland en voor de vrijheden die wij vandaag de dag nog koesteren.

Dit boek, *Gezichten van de Bevrijding: De Canadese Oorlogsbegraafplaats Groesbeek*, is meer dan een historische beschrijving. Het is een diep ontroerend eerbetoon dat de namen, gezichten en persoonlijke verhalen samenbrengt van hen die het ultieme offer

hebben gebracht. Door minutieus onderzoek en persoonlijke toewijding zorgt de stichting Faces to Graves ervoor dat deze soldaten niet alleen herinnerd worden als militairen, maar als zonen, broers en vrienden – jonge mannen met dromen, families en een toekomst, voordat zij hun levens verloren in de strijd tegen tirannie. Door hun levens beter te begrijpen kunnen wij hun immense offers pas écht begrijpen en ons persoonlijk met hen verbonden voelen.

De rol van Canada in de bevrijding van Nederland blijft een beslissend hoofdstuk in onze gedeelde geschiedenis. Nederlandse gezinnen, studenten en vrijwilligers eren deze nalatenschap elk jaar opnieuw, door graven te adopteren, verhalen te delen en ervoor te zorgen dat de herinnering levend blijft. Deze continue toewijding getuigt van de kracht van herdenking en de verantwoordelijkheid die wij allen hebben in het onderhouden ervan.

Dit boek slaat een brug tussen het verleden en heden, in het jaar dat Canada en Nederland stilstaan bij 80 jaar vrijheid. Het nodigt uit tot reflectie op de prijs van vrijheid en onze verantwoordelijkheden om deze te beschermen. Hoewel de jaren verstrijken, mogen de offers van hen die rusten in Groesbeek nooit vergeten worden.

Namens de Canadese Overheid wil ik mijn diepe dankbaarheid uiten richting de auteurs, onderzoekers en vrijwilligers die dit project hebben gerealiseerd. Moge deze verhalen toekomstige generaties inspireren om het verleden te eren, vrede te koesteren en de banden tussen onze twee landen te versterken.

INLEIDING

Frank Mehring
en Jaap Verheul

Op de Canadese oorlogsbegraafplaats in Groesbeek liggen 2618 militairen begraven die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn gesneuveld. De Muur van Herinnering brengt een ontroerend eerbetoon aan nog eens 1011 vermiste militairen. De meesten van de gevallen komen uit Canada, maar ook militairen uit het Verenigd Koninkrijk, Australië, Nieuw-Zeeland en andere geallieerde landen rusten hier. Het is het grootste ereveld van het Britse Gemenebest in Nederland.

Veel van deze militairen sneuvelden tijdens het Rijnlandoffensief. Dit offensief, dat in februari 1945 begon, doorbrak de Duitse verdedigingslinies in het Rijnland en opende de weg naar het hart van Duitsland. Het laatste de laatste fase van de oorlog in en leidde tot de ineenstorting van het Derde Rijk en de onvoorwaardelijke overgave van Duitsland op 8 mei 1945.

De Canadese oorlogsbegraafplaats in Groesbeek vormt een eerbetoon aan de offers en de moed van deze jonge mannen die vrijwillig dienden om Europa te bevrijden. Elk van hen heeft een uniek en aangrijpend verhaal. Dit boek geeft hun een gezicht door hun levensverhalen te vertellen voor toekomstige generaties. Daarmee krijgen we inzicht in de jonge mannen die hun leven gaven ter verdediging van onze vrijheid. Zij vochten tegen een totalitair regime om democratisch bestuur te herstellen, de rechtsstaat te handhaven en een vreedzame samenleving veilig te stellen. Hun verhalen nodigen uit tot reflectie op de offers die zijn gebracht voor waarden die vandaag de dag misschien vanzelfsprekend lijken maar ons eraan herinneren dat wat waardevol is altijd verdedigd moet worden.

Deze verhalen zijn in de loop van vele jaren verzameld door de vrijwilligers van de stichting Faces to Graves, die het initiatief heeft genomen om de militairen te eren door hun levensverhalen op te tekenen en contact te leggen met nabestaanden en families in Canada. Deze inspanning heeft een unieke band gesmeed die de Atlantische Oceaan overbrugt. Door deze verhalen is de

Canadese begraafplaats een rijk erfgoed geworden dat dit verleden levend houdt voor de Nederlandse gemeenschap, hun overzeese bondgenoten en iedereen die geïnteresseerd is in deze periode van oorlog en conflict. Dit boek vertelt het verhaal van een unieke gedenkplaats in het grensgebied van Nederland en Duitsland, die symbool staat voor de band met Canada en het Britse Gemenebest.

In dit boek hebben we ruim honderd levensverhalen van gesneuvelde militairen verzameld. Elk verhaal gaat vergezeld van een portret en in sommige gevallen van extra foto's die een rijker beeld van hun leven bieden. Waar mogelijk hebben we verhalen geselecteerd van gesneuvelden waarvan nakomelingen contact hebben gelegd met de stichting Faces to Graves, wat een dieper inzicht biedt in de betekenis van deze herdenking. De onderzoekers van de stichting hebben contact opgenomen met families, wat sterke banden heeft gesmeed met de oorlogsbegraafplaats. Door deze inspanningen hopen we niet alleen de verloren levens te eren, maar ook de blijvende impact van hun offer op toekomstige generaties te benadrukken.

Bij het samenstellen van *Gezichten van de Bevrijding* werd zorgvuldig nagedacht welke levensverhalen zouden worden gekozen. Het doel was om een goed en breed beeld te geven van Canadese militairen. Daarom zijn verhalen geselecteerd uit verschillende delen van Canada, zodat duidelijk wordt dat de hele natie een bijdrage leverde. Ook werd gekeken naar de verschillende militaire eenheden waarin zij dienden, zodat de verscheidenheid aan taken en ervaringen zichtbaar werd.

Een ander belangrijk punt was de etnische diversiteit. De Canadese strijdkrachten bestonden uit militairen met verschillende achtergronden, en het project wilde ook de vaak vergeten bijdragen van minderheden laten zien. Daarnaast werd rekening gehouden met de leeftijden, van jonge rekruten tot oudere veteranen, om te laten zien dat verschillende generaties waren vertegen-

woordigd. Ook werden gevallen met onderscheidingen opgenomen, omdat hun daden van moed en toewijding belangrijk zijn om te erkennen.

Een praktische uitdaging was het vinden van voldoende informatie in de archieven. Vrijwel alle biografische gegevens zijn ontleend aan de database van de stichting Faces to Graves. In sommige gevallen was aanvullend onderzoek nodig, met name om duidelijke foto's van de gevallen te vinden, zodat er letterlijk een 'gezicht' van de bevrijding kon worden getoond. Dit alles laat zien dat het project streeft naar een eerlijke, rijke en visueel sterke herinnering aan de Canadese soldaten.

Raadpleeg het Digitale Monument van de stichting Faces to Graves voor aanvullende gegevens over alle levensverhalen: <https://www.facestograves.nl/>

De inleidende hoofdstukken beschrijven de historische en culturele betekenis van de Canadese Oorlogsbegraafplaats in Groesbeek. Frank Mehring en Jaap Verheul bespreken het belang van de begraafplaats als een transnationale erfgoedlocatie. Zij leggen de nadruk op de plaats ervan in het collectieve geheugen van de oorlog, zowel in het grensgebied van Nederland en Duitsland als in de trans-Atlantische betrekkingen. De Canadese militaire historici John Goheen en Mark Zuehlke beschrijven de cruciale betrokkenheid van de Canadese strijdkrachten bij de bevrijding van Nederland en het Rijnlandoffensief, en de ervaringen voor de deelnemende militairen. Rense Havinga biedt een geschiedenis van de begraafplaats zelf, die op 4 mei 1947 werd ingehuldigd door koningin Wilhelmina en beheerd wordt door de Commonwealth War Graves Commission. Hij bespreekt eveneens hoe de graven van de bevrijders zijn geadopteerd door de lokale bevolking. Daarnaast wordt het onschatbare werk van de vrijwilligers van stichting Faces to Graves besproken, die de levensverhalen van de gesneuvelde soldaten hebben samengesteld en de banden met hun families in Canada onderhouden. Mathilde Roza deelt verhalen van soldaten afkomstig

van de inheemse volken van Canada, wat een extra laag toevoegt aan de historische rol van de begraafplaats. Ten slotte onderzoekt Dean Burry hoe de bevrijding van Nederland wordt herdacht in de samenleving en populaire cultuur van Canada. Samen bieden deze inleidende hoofdstukken een uitgebreid kader voor het begrijpen van de verhalen van de soldaten binnen de bredere context van hun historische en culturele betekenis.

Tussen de hoofdstukken in wordt in een reeks essays de aandacht gevestigd op de diverse gemeenschappen, organisaties en individuen die verbonden zijn met de Canadese Oorlogsbegraafplaats in Groesbeek. Deze vignetten zijn samengesteld door Frank Mehring en Jaap Verheul op basis van interviews. Ze belichten de bijdragen van vrijwilligers, de aanwezigheid van bezoekers en de betrokkenheid van scholen en studenten uit Nederland, Canada en daarbuiten. Samen eren ze de nagedachtenis van de mannen die hun leven opofferden voor de vrijheid en laten ze de begraafplaats zien als een plek van internationale herdenking en dankbaarheid.

Het laatste deel van het boek geeft een uitgebreide lijst van alle geïdentificeerde personen die begraven liggen op de Groesbeekse oorlogsbegraafplaats en van de vermisten van wie de namen op de herdenkingsmuur staan. Voor elk lid van de strijdkrachten wordt gedetailleerde informatie gegeven, waaronder hun rang, militaire eenheid en locatie op de begraafplaats, zodat ieder met waardigheid en respect wordt herdacht. Dit gedeelte dient niet alleen als een plechtig eerbetoon aan hun offers maar ook als een praktische hulpbron voor diegenen die specifieke graven willen vinden. Door deze informatie te documenteren, wordt de herinnering aan deze personen bewaard voor toekomstige generaties en wordt hun bijdrage aan de strijd voor vrijheid en de bevrijding van Nederland geëerd.

Canadese Oorlogsbegraafplaats
Groesbeek. Foto Frank Mehring

Dit boek is mogelijk gemaakt door de samenwerking van talrijke belanghebbenden die hun expertise en middelen hebben bijgedragen. De stichting Faces to Graves, waarvan het bestuur besond uit Alice van Bekkum (voorzitter), Dick Akerboom +(vicevoorzitter), Jochen Rengers (penningmeester) en Saskia Peters, legde de basis voor dit boek door de levensverhalen van de geallieerde soldaten die begraven liggen op de Canadese begraafplaats in Groesbeek te documenteren om hun offer in de strijd voor vrijheid te eren.

Onze oprechte dank gaat uit naar Hans Bak voor zijn onwankelbare toewijding bij het verbinden van organisaties, vrijwilligers en onderzoekers. Zijn baanbrekende werk om de studie van Canada en de First Nations aan de Radboud Universiteit op te zetten, zijn van onschatbare waarde geweest voor dit project. Daarnaast willen we het Radboud Research Institute for Culture and History bedanken voor de genereuze steun die het mogelijk maakte een team van toegewijde studenten bij dit project te betrekken. We zijn dankbaar voor de bijdragen van Radboud-studenten Guus Houben, Sasha Meliefste, Iris de Otter en Maxime Thijssen aan de redactie van de levensverhalen.

Uitgever Walburg Pers/Amsterdam University Press, onder leiding van Jan-Peter Wissink en May Meurs, speelde een cruciale rol door dit werk te inspireren en te publiceren.

Samen creëren deze bijdragers een rijk weefsel van historische verhalen en reflecties, zodat de verhalen van de soldaten die begraven liggen op de Canadese Oorlogsbegraafplaats in Groesbeek worden geëerd en zullen worden herinnerd.

F.55688 PRIVATE
A.J. MACKIEGAN
THE CADE BRETON HIGHLANDERS
3RD APRIL 1915 AGE 23
CORPORAL LVED HIGHLAND
BROTHER AND CO

PRIVATE
C. SYNTAK
THE CADE BRETON HIGHLANDERS
3RD APRIL 1915 AGE 23
CORPORAL LVED HIGHLAND
BROTHER AND CO

F.32164 PRIVATE
A. WHITELEY
THE CADE BRETON HIGHLANDERS
3RD APRIL 1915 AGE 27
CORPORAL LVED HIGHLAND
BROTHER AND CO

F.32164 PRIVATE
J.B. CUSACK
THE CADE BRETON HIGHLANDERS
3RD APRIL 1915 AGE 27
CORPORAL LVED HIGHLAND
BROTHER AND CO